

Af Nationalbankdirektør Per Callesen og vicedirektør Karsten Biltoft,
Nationalbanken

17. januar 2020

BRAGT I BØRSEN DEN 17. JANUAR 2020

LAD OS FÅ EN DEBAT OM DET STYRKEDE BANKSAMARBEJDE

Det er gavnligt med en god og grundig debat om dansk deltagelse. Men det er også vigtigt, at vi får taget stilling, så vi bedre forebygger kriser og ikke venter med at reagere, til de opstår.

Kort før jul blev den anden rapport om mulig dansk deltagelse i det styrkede banksamarbejde offentliggjort. Den bør læses og kommenteres. Sammen med den første rapport fra 2015 har vi nu et grundigt billede af, hvad det vil betyde, hvis Danmark indtræder i banksamarbejdet. Hermed har vi også grundlaget for en god debat om emnet.

Rapporten fra december bekræfter, at mange forhold taler for dansk deltagelse. Tilsynet vil blive suppleret af europæisk ekspertise og erfaring med store banker fra den fælles tilsynsmyndighed i Frankfurt. Det er ikke et valg mellem dansk eller fælles tilsyn, men et spørgsmål om både-og. Det danske finanstilsyn vil fortsat være massivt til stede i tilsynsarbejdet, både for de mindre banker, hvor det danske tilsyn fortsat vil stå for hele tilsynet, og for de store, hvor tilsynsarbejdet er fælles, og beslutninger træffes af den fælles myndighed.

Det danske tilsyn bliver medbestemmende på den generelle europæiske tilsynspraksis og kommer direkte med i tilsynet af finske Nordea, hvis danske filial er Danmarks næststørste bank.

Den danske finansielle sektor er stor i forhold til landets økonomi. Den er kompliceret og i betydelig grad grænseoverskridende. Deltagelse i det styrkede banksamarbejde giver flere myndighedsmuskler. Flere og andre øjne på øger chancen for, at problemer opdages i tide.

Den nye rapport analyserer de emner, som udestod efter 2015-rapporten, eller som er blevet rejst i den efterfølgende debat. Ét eksempel er krisehåndtering, som aldrig handler om at lukke store banker. Krisehåndtering skal sikre en sund videreførelse af de største banker efter en krise, i en proces sammen med det berørte lands myndigheder.

Et andet eksempel er, at der skal meget store tab til, før der i banksamarbejdet kan blive tale om at anvende fælles midler, altså at banker i et land betaler for at redde banker i andre lande. Den fælles afviklingsmyndighed er i øvrigt uden indflydelse på og har ikke udgifter til, hvordan enkeltlande håndterer mindre nødlidende banker under nationalt ansvar.

Et tredje eksempel er, at deltagelse i banksamarbejdet ikke udfordrer den danske realkreditmodel. Det er ikke den fælles tilsynsmyndigheds kompetence at ændre realkreditmodellen, som er forankret i dansk lovgivning og fælles EU-lovgivning for alle EU-lande. Produkttilsynet vil endvidere fortsat være dansk ansvar. Tilsynsopgaven er at vurdere, om krav til kapital og likviditet er dimensioneret rigtigt, givet de risici institutterne har. Tilsynspraksis må her forventes at blive lidt anderledes, nogle krav lidt lempeligere, nogle lidt strammere, og et par tekniske spørgsmål skal der arbejdes videre med. Til illustration er Nordea Kredit allerede under tilsyn af den fælles tilsynsmyndighed i banksamarbejdet som en del af Nordeakoncernen.

Det er klogt at få emnet overvejet og diskuteret grundigt inden en dansk stillingtagen. Det er i tråd med danske traditioner. Og det er svært stof. For de nuværende 19 deltagerlande var banksamarbejdet en beslutning, der var længe undervejs. Det havde i mange år været klart, at store, grænseoverskridende og komplicerede banker var vanskelige at håndtere for nationale myndigheder.

Men det var først, da finanskrisen og efterfølgende gældskrisen i en række lande mobiliserede beslutningskraften, at det styrkede banksamarbejde – som en ud af en række store ændringer i det økonomiske samarbejde – blev etableret.

Samme mønster ser vi aktuelt for bekæmpelse af hvidvask, hvor der i dag kun findes nationale myndigheder, og ikke en fælles myndighed på EU-niveau. Hvidvaskproblemerne, som har ramt danske banker særlig hårdt, har nu udløst et betydeligt momentum bag forslag om et stærkere myndighedssamarbejde og etableringen af en fælles myndighed på EU-niveau.

Kriser er med til at fremtvinge beslutningskraft. Men kriser kan bedre forebygges ved rettidig omhu. En beslutning, der styrker tilsynet med banker, er et tiltag, som vil styrke robustheden af finanssektoren.

Der er tid til at få debatteret og overvejet dansk deltagelse i det styrkede banksamarbejde, som omfatter det meste af Europa. Aktuelt går det jo godt med økonomien. Men en beslutning om dansk deltagelse bør træffes, mens der er rolige tider i finanssektoren. Ingen kan med sikkerhed forudsige, hvornår det ændrer sig.